

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT
AGJENCIA KOMBËTARE E PROVIMEVE

PROVIMI I MATURËS SHTETËRORE 2014

SESIONI I

SKEMA E VLERËSIMIT TË TESTIT

Varianti A

Lënda: Gjuhë shqipe dhe Letërsi

Profesionale, artistike, sportive, me kohë të shkurtuar

PJESA I

Në studion tonë fotografike

Pyetja 1	C	1 pikë
Pyetja 2	A	1 pikë
Pyetja 3	A	1 pikë
Pyetja 4	C	1 pikë
Pyetja 5	D	1 pikë
Pyetja 6	B	1 pikë
Pyetja 7	C	1 pikë

Pyetja 8 2 pikë

➤ **Qëllimi:**

- Synimi im sot është t'ju informoj rreth karrierës sime dhe t'ju nxis të merrni pjesë në një punë vere në kompaninë tonë.

OSE

- Do t'ju shpjegoj se pse pjesëmarrja në një punë të tillë në kompaninë tonë do t'ju ndihmonte shumë në karrierën tuaj të ardhshme.

➤ **Paragrafi II**

1 pikë Nëse gjen qëllimin e autores.

DHE

1 pikë Nëse identifikon paragrafin ku shfaqet dukshëm ky qëllim.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Nxënësi përgjigjet mund ta shkëpusë nga teksti ose ta japë me fjalët veta.

Pyetja 9 **3 pikë**

➤ **Referenti:** studioja fotografike ku punon autorja.

➤ **Informacione:**

- studioja të mëson: përdorimin e programeve kompjuterike për prerjet anësore të fotografive;
- ajo ka programet më të fundit kompjuterike që qarkullojnë në treg;
- krijon mundësi për të pasur kontakte me klientë të ndryshëm.

1 pikë Nëse gjen referentin

DHE

2 pikë Nëse identifikon dy informacione në paragrafin e pestë.

OSE

1 pikë Nëse identifikon vetëm një informacion në paragrafin e pestë.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 10 **2 pikë**

➤ **Tipare të fotografëve:**

- të talentuar, të motivuar, të orientuar;
- vëzhgues të kujdesshëm të botës që i rrethon;
- as të pasur, as të varfër financiarisht;
- njerëz që e duan punën dhe nuk mërzhiten nga ajo.

2 pikë Nëse zbulon dy tipare të fotografëve që përmenden në tekst.

1 pikë Nëse zbulon vetëm një tipar të fotografëve që përmendet në tekst.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 11 **2 pikë**

➤ **Shembull objektiv:**

- ofrojmë pesë tipa të ndryshëm fotografish;
- bëjmë fotografi portret, reklamash, shkencore, lajmesh dhe artistike.
- ofrojmë punë gjatë sezonit të verës;
- Ka zyrë biznesi;
- Ju mësojmë reklamën, planifikimin e takimeve, blerjen e pajisjeve...

➤ **Shembull subjektiv:**

- Jemi nga të paktat studio...
- Këto aftësi do t'ju vlenin...

1 pikë Nëse identifikon një shembull objektiv.

1 pikë Nëse identifikon një shembull subjektiv.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 12 (a) 1 pikë

➤ **Mesazhi:**

- Një përvojë në punën me fotografinë mund të të ndryshojë tërësisht jetën apo të rrisë shanset për të ardhmen e çdonjërit.

1 pikë Nëse formulon një mesazh që lidhet me tekstin e dhënë.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Formulimi i mesazhit është i lirë, por duhet të lidhet natyrshëm me përmbajtjen e tekstit të dhënë.

Pyetja 12 (b) 1 pikë

➤ Studioja ofron orare që praktikantët i zgjedhin vetë.

1 pikë Nëse tregon të veçantën që ofron kjo studio.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 12 (c) 1 pikë

- Autorja e thekson faktin se ka punuar 10 vjet në këtë profesion, pasi dhjetë vjet janë një përvojë shumë e mirë dhe e gjatë pune. Ndaj, ajo si një profesioniste e vërtetë tingëllon shumë e besueshme për të tjerët.

OSE

- Fakti që autorja ka punuar 10 vjet në një studio tjetër, tregon se ajo përveç përvojës së gjatë, ka mundësi të bëjë krahasime midis studiove dhe të jetë më e besueshme në reklamën që bën.

OSE

- 10 vjet përvojë janë një reklamë e mirë për studion.

OSE

- Për të treguar përvojën e gjatë në këtë profesion.

1 pikë Nëse shpjegon pse autorja nënvizon faktin se ka punuar për 10 vjet në këtë profesion.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë, jep një shpjegim që nuk e përmban modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

Pyetja 13 **2 pikë**

- Nxënësi justifikon mendimin e tij duke iu referuar me saktësi stilit të përdorur në tekst. Përgjigjja mbështetet në një aspekt të stilit, që mendohet se do të tërheqë kandidatë të mundshëm për një punë në këtë studio fotografike. Nxënësi duhet të përdorë fjalë të tilla si: “i lehtë për t’u kuptuar/lexuar”, “i qartë”, “interesant”, “i besueshëm”, “tërheqës”.
- Po, sepse është shkruar në një mënyrë shumë të çlirët.
 - Ky tekst do t’u interesonte padyshim personave që duan të marrin pjesë në një punë vere, pasi autori përpiket të japë shpjegime shumë të detajuara rreth saj.
 - Teksti është shkruar në mënyrë shumë miqësore, sikur dikush po bisedon me ty.
 - Teksti është shumë i qartë.
- I referohet më tepër përmbajtjes, sesa stilit të tekstit.
- Po, sepse u jep kandidatëve të mundshëm informacion të detajuar për të marrë pjesë në një punë vere.
 - Po, sepse në këtë studio mund të mësohet shumë gjëra, që lidhen me profesionin e fotografit ose karrierën tënde të ardhshme.

2 pikë Nëse i referohet stilit të përdorur në tekst.

OSE

1 pikë Nëse i referohet vetëm përmbajtjes së tekstit.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë, jep një shpjegim që nuk e përmban modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

PJESA II**Bajroni****Çajld Harold (Kënga e lamtumirës)**

Pyetja 14	A	1 pikë
Pyetja 15	B	1 pikë
Pyetja 16	D	1 pikë
Pyetja 17	B	1 pikë
Pyetja 18	D	1 pikë
Pyetja 19	C	1 pikë

Pyetja 20 **2 pikë**➤ **Gjendja shpirtërore**

- Heroi lirik shfaqet i trishtuar, i dëshpëruar, i zhgënjyer.

➤ **Ilustrimet:**

- *Në botë mbeta fill i mjerë, për mua s’qau njeri, mbeta fill i mjerë, Në vatrën time nuk ka zjarr etj*

1 pikë Nëse përshkruan me pak fjalë gjendjen shpirtërore të heroit.

DHE

1 pikë Nëse përgjigjen e ilustron me një shembull nga poezia.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 21 **2 pikë**

➤ **Motivet:**

- zhgënjimi, pakënaqësia nga realiteti në vendin e tij;
- zhgënjimi nga jeta personale;
- vetmia.

2 pikë Nëse identifikon dy motivet e largimit të heroit nga vendlindja.

OSE

1 pikë Nëse identifikon një motiv të largimit të heroit nga vendlindja.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 22 **2 pikë**

➤ **Analiza e plotë**

- Vargjet japin thelbin e zhgënjimit dhe vetmisë së heroit. Pakënaqësia është e dukshme. Haroldin nuk e trembin rreziqet me të cilat mund të përballet në jetë, as gëzimet që shkojnë e vijnë, por vetëdija që s'i ka mbetur më askush pranë, që t'ia vlejë të vajtojë për të, t'i mungojë. Bie në sy theksimi i fjalës *asnjë* që nënvizon pikërisht këtë vetmi dhe zhgënjim.

Analiza e pjesshme

- Janë vargje ku theksohet dëshpërimi, vetmia e heroit.

2 pikë Nëse analizon në mënyrë të plotë vargjet e dhëna.

1 pikë Nëse analizon në mënyrë të pjesshme vargjet e dhëna.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë, jep një shpjegim që nuk e përmban modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

Pyetja 23 (a) 3 pikë

➤ **Vargjet.**

Pra, merrmë, o lundër, dhe vrapo
në detin plot buçim;
dhe shpërmë në çdo vend që do,
veç jo në vendin tim!

➤ **Vendimi:** të mos kthehet më në vendin e tij.

➤ **Analiza**

- Vendimi i marrë tregon një gjendje shpirtërore tejet të rënduar, që ka arritur kulmin e dëshpërimit. Kemi një njeri që s'e ka problem të shkojë kudo, veç në vendin e tij jo.

OSE

- Në nëntekst ai mohon vendin e tij. Kjo tregon për një dëshpërim të skajshëm që vjen si pasojë e një zhgënjimi të madh, shkaktuar nga miqtë, njerëzit e afërm, tërë mjedisi.

1 pikë Nëse identifikon vargjet.

1 pikë Nëse tregon vendim që merr heroit lirik.

1 pikë Nëse analizon gjendjen e heroit lirik në këtë moment.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë, jep një shpjegim që nuk e përmban modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

Pyetja 23 (b) 2 pikë

➤ **Romantik**

➤ **Poeti shfaqet romantik:** kemi një hero të vetmuar, të zhgënjyer dhe të pakënaqur nga realiteti. Gjatë gjithë kohës spikat gjendja e tij shpirtërore.

1 pikë Nëse tregon si shfaqet poeti.

1 pikë Nëse shpjegon pse është romantik.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 24 (a) 2 pikë

➤ **Kuptimi i drejtpërdrejtë** i fjalës *zjarr*: në shtëpi s'ka njerëz, s'është ai, s'ka zjarr në vatër.

➤ **Kuptimi i figurshëm:** mungon ngrohtësia njerëzore, ndihet braktisja, vetmia. Zjarri, si element i jetës, mungon.

1 pikë Nëse tregon kuptimin e drejtpërdrejtë të fjalës *zjarr*.

1 pikë Nëse tregon kuptimin e figurshëm të fjalës *zjarr*.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 24 (b) 2 pikë

Përgjigje e lirë

- Përgjigja mund të fokusohet në konstatimin elementeve të përmbajtjes: ndjenja që sundon, dëshpërimi, braktisja, fryma romantike etj.
- Përgjigja mund të fokusohet në konstatimin e elementeve të stilit në fragment: figuracioni, sa interesante, e ndjeshme, e ngrohtë perceptohet ajo (poezia).

1 pikë Nëse tregon se çfarë i bën përshtypje.

1 pikë Nëse shpjegon se pse i bën kaq përshtypje.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë, jep një shpjegim që nuk e përmban modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

Pyetja 25 **8 pikë**

Për esenë do të ndiqen kriteret e mëposhtme:

KRITERI I: SHTJELLIMI I IDESË **2 pikë**

Vlerësuesi do të shikojë nëse nxënësi:

- shkruan një ese, ku argumenton nëse është dakord ose jo me pohimin e dhënë;
- mban qartë një pozicion të dukshëm në zgjedhjen e bërë;
- përdor shembuj dhe arsye specifike për të mbështetur përgjigjen e dhënë, duke iu referuar përvojës personale ose edhe përvojave të tjerëve;
- ka qartësi mendimi.

KRITERI II: ORGANIZIMI DHE STRUKTURA E ESESË **2 pikë**

1 pikë **Struktura e esesë**

- respekton elementet e strukturës së esesë:
 - hyrjen;
 - zhvillimin;
 - përfundimin.

Nxënësi merr **1 pikë**, nëse përgjigjen e dhënë e strukturon sipas skemës së mësipërme.

1 pikë **Organizimi i esesë**

- organizim logjik, ku shfrytëzohen teknika të tilla, si: koherenca dhe unifikimi i paragrafëve (lidhja logjike mes paragrafëve, kalimi në mënyrë të natyrshme nga njëri paragraf te tjetri).

KRITERI III: STILI DHE ORIGJINALITETI **2 pikë**

Vlerësuesi do të shikojë nëse nxënësi:

- përmes gjuhës që përdor, krijon një përshtypje të përgjithshme për atë që do të shprehë;
- shprehet me një gjuhë eseistike;
- ka fjalor të pasur;
- stil origjinal.

KRITERI IV: SAKTËSIA GJUHËSORE **2 pikë**

(1 pikë sintaksa dhe 1 pikë drejtshkrimi)

Vlerësuesi do të shikojë nëse nxënësi:

- strukturon qartë përgjigjen nga pikëpamja gramatikore;
- ndërton fjali të sakta dhe të qarta;
- përdor fjali që variojnë në modele, gjatësi dhe ritëm;
- ka saktësi drejtshkrimore.